

**Sauvon koulukeskuksen kiusaamisen ehkäisyn
ja selvittämisen malli**

Johdanto

Koulujen velvollisuus on huolehtia oppilaan sosiaalisesta, psyykkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen kaikille. Turvallisuudesta huolehtiminen on jokaisen kouluyhteisöön kuuluvan tehtävä. Kiusaamista ehkäistään ennalta ja kiusaamiseen puututaan välittömästi. (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kiusaamisen-vastainen-tyo>) Sauvon koulukeskuksessa pyritään avoimeen vuorovaikutukseen ja suvaitsevan toimintakulttuurin syntymiseen. Kiusaamista ei hyväksytä. Koulukeskuksen järjestyssäännöt kieltävät kaikenlaisen kiusaamisen. Jokaisella koulukeskuksen aikuisella on velvollisuus aktiiviseen ennaltaehkäisevään työhön kiusaamista vastaan. Opetuksen järjestäjällä on Suomessa lakisääteinen vastuu huolehtia oppilaiden oikeudesta turvalliseen oppimisympäristöön. (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/1998062>) Sauvon koulukeskuksessa kiusaamista ehkäistään myös Verso-sovittelun avulla ja kiusaamistilanteisiin puututaan KivaKoulu-menetelmän keinoin sekä aikuisjohtoisen sovittelun menetelmin.

Kiusaaminen

Kiusaaminen voidaan määritellä seuraavanlaisesti: Kiusaaminen on **tahallista, toistuvaa** ja samaan yksilöön kohdistuvaa harmin tai haitan aiheuttamista. **Kiusattu** on tilanteissa **altavastaaja** ja hänen on vaikea puolustautua. Kiusaamisesta voidaan erotella riidat ja erimielisyydet siten, että ne ovat hetkellisiä, eikä niiden kohteeksi joudu jatkuvasti yksi ja sama henkilö. (<https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/kiusaamisen-ehkaiseminen/mita-kiusaaminen-on/>)

Kiusaaminen voi täyttää rikoksen tuntomerkit, vaikka se ei olekaan rikoslaisissa. Koululla on ilmoitusvelvollisuus poliisille, jos kysymyksessä on pahoinpitely tai seksuaalirikoksiin viittaava toiminta. (<https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/koulukiusaaminen/>)

Kiusaamisen ennaltaehkäisy

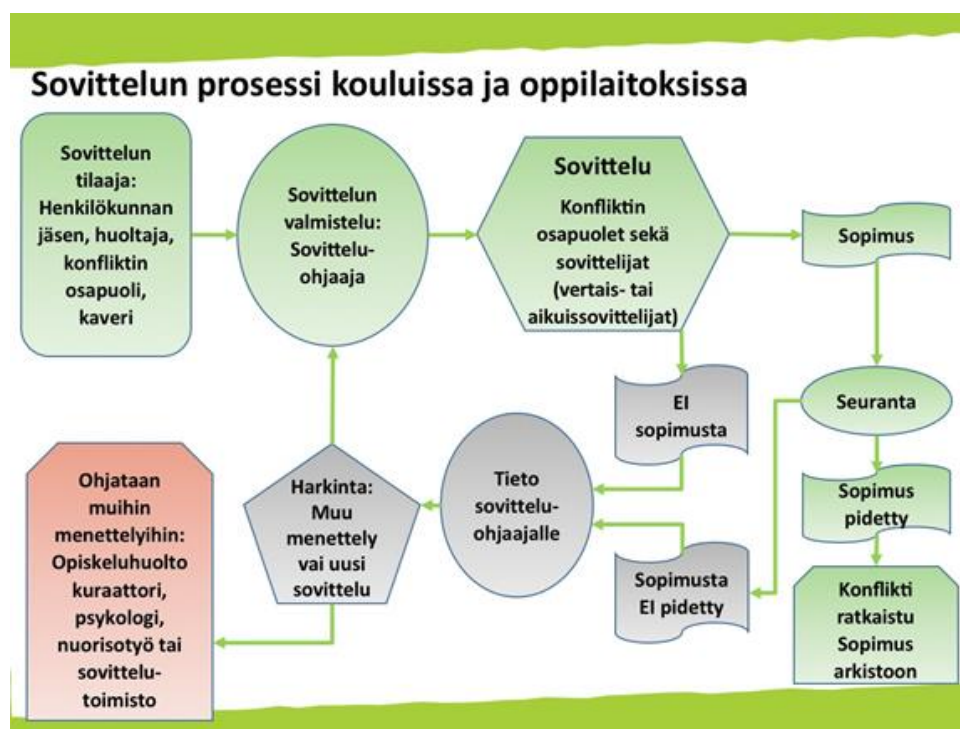
Sauvon koulukeskuksessa kiusaamista ennaltaehkäistään seuraavin keinoin:

- Opetetaan ja harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja monen oppiaineen yhteydessä ja päivittäisissä kohtaamisissa.
- Vahvistetaan hyvää ja oikeaa käytöstä.
- Opetetaan, mitä kiusaaminen on ja miten siihen voi puuttua.

- Huolehditaan, että koulussa on riittävä valvonta ja säännöt ovat selvät kaikille.
- Toteutetaan riittävää ryhmäyttämistä, erityisesti nivelvaiheissa.
- Tehdään moniammatillista yhteistyötä oppilashuollon kanssa.
- Huolehditaan riittävästä yhteydenpidosta koteihin.
- Suunnitellaan ja toteutetaan yhteisöllistä oppilashuoltoa.

Verso-sovittelu

Sauvon koulukeskuksessa on käytössä vertaissovittelutoiminta (Verso). Toiminnan tavoitteena on puuttua hyvin varhaisessa vaiheessa konfliktitilanteisiin ja ennaltaehkäistä tilanteiden kärjistymisen laajemmiksi konflikti- tai kiusaamistapauksiksi. Vertaissovittelu on selkeä toimintamalli, jonka mukaisesti sovittelijoiksi koulutetut koulun oppilaat auttavat osapuolia itse löytämään ratkaisun ristiriitaansa. Mallia noudattamalla edetään sopimukseen, jonka toteutumista seurataan. (<https://sovittelu.com/vertaissovittelu/materiaalit/verso-materiaalipankki/>)

Verso-toimintaa ohjaavat vuosittain sovitut Verso-koulutuksen saaneet opettajat ja koulunkäynninohjaajat. Sovittelutilanteita ratkovat Verso-koulutuksen saaneet oppilaat luokilta 4-9. Koulu raportoi aina toukokuussa Verso-tapahtumien määrän ja seurannan tulokset Suomen sovittelufoorumille. Verso-aikuiset yhdessä Verso-oppilaiden kanssa kouluttavat vuosittain uusia sovittelijoita koulun oppilaista. Verso-aikuisten koulutus tapahtuu Suomen sovittelufoorumin toimesta. Vuosittain pyritään kouluttamaan vähintään yksi koulun aikuinen aikuisjohtoisen sovittelun (resto) asiantuntijaksi.

(<https://sovittelu.com/vertaissovittelu/koulutukset/resto-taydennyskoulutus-henkilökunnalle/>)

Verso koulun arjessa - käytännön toteutus

- 1. Tapahtuu pieni yksittäinen konflikti (esim. nimittely)**
- 2. Sovittelupyyntölomakkeen (kaikissa luokissa) täyttö itsenäisesti tai aikuisen kanssa. Myös aikuinen voi tilata sovittelun. Verso-
sovittelu on aina vapaaehtoinen.**
- 3. Verso-sovittelu päivän ensimmäisen välitunnin aikana verso-
oppilaiden johdolla (Verso-aikuinen koko ajan saatavilla).**
- 4. Seuranta viikon kuluttua. Jos ei ole noudatettu sopimusta,
sovitellaan uudelleen tai asia siirtyy aikuisten käsittelyyn.**
- 5. Tarpeen vaatiessa tilanteen selvittäminen siirtyy aikuisjohtoiseen
sovitteluun.**

VERSO
SOVITELLAAN KOULUSSA!

KiVa Koulu

Sauvon koulukeskuksessa kiusaamistilanteisiin puututaan KiVa Koulu -menetelmän mukaisesti. Vuosittain elokuussa koulumme opettajista valitaan kiusaamisen vastainen tiimi, joista yksi toimii KiVa Koulu -yhteyshenkilönä. Hän koordinoi ja opastaa muita opettajia ohjelman käytössä.

Kiusaamistapauksessa:

- 1. KiVa-tiimi tapaa kiusatun oppilaan kanssa. “Aion auttaa sinua, kerro mitä on tapahtunut.”**
- 2. Keskustellaan kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa yksitellen. Luokanopettaja/-valvoja keskustelee muutaman kiusatun oppilaan luokkatoverin kanssa. “Teidän apuanne tarvitaan.”**
- 3. Keskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa ryhmänä.**
- 4. Seurantakeskustelu kiusatun kanssa. “Onko tilanne muuttunut?”**
- 5. Seurantakeskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa. “Miten varmistamme, että kiusaamista ei enää tapahdu?”**

Kohdissa 2-5 täytetään KiVa Koulu -lomakkeet. Kiusaamistapauksissa otetaan yhteyttä aina kaikkien osapuolten koteihin puhelimitse tai Wilman kautta. Vapaa-ajalla tapahtuneita riitoja selvitetään huoltajien kesken ja niistä on hyvä tiedottaa koulua. Kiusaamistapausten jälkeistä seurantaa toteutetaan riittävän pitkään ja tarvittaessa otetaan oppilashuolto mukaan.

